

INSTITUTUL NAȚIONAL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU ȘTIINȚE BIOLOGICE

CODUL DE ETICĂ

(FORMA REVIZUITĂ în 2018)

Codul de etică al INSTITUTULUI NAȚIONAL DE CERCETARE - DEZVOLTARE PENTRU ȘTIINȚE BIOLOGICE (INCDSB) are la bază o serie de reguli consensuale între membrii institutului, privitoare la modul de a acționa în spațiul acestuia, pentru a conferi un spor de autoritate acestei comunități academice în ansamblul societății.

Codul de etică al INCDSB are rolul de a preciza principiile, responsabilitățile și procedurile, prin care activitățile din institut să se desfășoare în conformitate cu exigențele Spațiului European al Cunoașterii și cu principiile etice acceptate de comunitatea științifică internațională.

Codul de etică al INCDSB este **un contract moral** atât între membrii institutului, cât și cu partenerii lui, contribuind la implementarea unei bune conduite în activitatea de cercetare științifică din România.

Codul de etică al INCDSB relevă un ansamblu de drepturi și datorii ce decurg din valori relevante și norme călăuzitoare, aplicabile cu maleabilitate în situații concrete, în vederea afirmării unei interacțiuni sociale armonioase prin asigurarea unui cadru optim de realizare a performanței, de fructificare pozitivă și eficientă a potențialului uman al tuturor membrilor institutului.

Capitolul I. Principii generale

Art.1 Codul de etică și deontologie profesională al Institutului de Cercetare – Dezvoltare pentru Științe Biologice este elaborat în conformitate cu:

- Legea nr.319/08.07.2003 privind Statutul personalului de cercetare - dezvoltare;
- Legea nr.206/27.05. 2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare publicată în MO. partea I nr.505 din 4 iunie 2004 și actualizată prin HG.nr. 28/31.08.2011, publicată în MO 628/2.09.2011 și HG.nr.2/19.01.2016, publicată în MO 51/25.01.2016;
- Legea 43/11.04.2014 privind protecția animalelor folosite în scopuri științifice și Directiva 2010/63/UE și a Consiliului din 22.09.2010 privind protecția animalelor utilizate în scopuri științifice;
- Legea nr. 190/18 iulie 2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor);
- Legea nr. 129/15.06. 2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 102/2005 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal;
- HG nr.2082/24.11.2004 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Științe Biologice București;

- Contractul Colectiv de Muncă al INCDSB București și al filialelor, aprobate de Consiliul de Administrație.

Art.2 Codul de etică al INCDSB este elaborat în raport cu buna conduită referitoare la următoarele principii fundamentale:

- Principiul demnității:** personalul de cercetare-dezvoltare are obligația să desfășoare activități manifestând respect față de ființele vii și în particular față de om ca ființă rațională, netratându-le niciodată doar ca mijloc, ci întotdeauna ca valoare supremă.
- Principiul autonomiei:** personalul trebuie să aibă libertatea de a face propriile alegeri, de a-și dezvolta aptitudinile, de a cerceta, cu respectarea normelor legale în vigoare și să respecte acest principiu și persoanele cu care colaborează.
- Principiul integrității:** personalul trebuie să își exercite activitatea cu onestitate, corectitudine și spirit colegial, în deplină concordanță cu celelalte principii etice, fără nici o ingerință din afară.
- Principiul binefacerii:** personalul are obligația să promoveze acele activități care produc beneficii sociale sau economice punând în balanță beneficiile, daunele și riscurile în vederea obținerii unui rezultat optim, fără a ignora interesul individual.
- Principiul precauției:** personalul are obligația de a clarifica gradul de precizie, respectiv de risc ce caracterizează rezultatele activității.

La aceste principii fundamentale care stau la baza activității personalului din INCDSB, se adaugă normele de bună conduită obligatorii stabilite prin alte acte normative valabile la nivel național sau internațional privind: drepturile omului; egalitatea de șanse, atitudine nediscriminatorie pe criterii de vârstă, etnie, sex, origine socială, orientare politică sau religioasă, orientare sexuală ori alte tipuri de discriminare; libertatea de expresie și informare; libertatea de cercetare; respectul față de proprietate în general și de proprietatea intelectuală în special; protecția consumatorilor; protecția datelor personale inclusiv cele genetice; protecția mediului ambiant; protecția animalelor.

Art.3 Codul de etică al INCDSB este un document cu funcție de ghid în desfășurarea relațiilor morale profesionale dintre salariații săi, precum și cele privind colaboratorii externi.

Art.4 Scopul elaborării Codului de etică al INCDSB este de a susține și de a dezvolta continuu climatul de cooperare, respect reciproc, colegialitate, politețe, încredere, discreție, solidaritate, care există în interiorul acestei instituții de cercetare, pentru a favoriza sporirea calității activității de cercetare.

Art.5 Dispozițiile prezentului Cod se aplică tuturor angajaților INCDSB: personal de cercetare, personal auxiliar cercetării și personal administrativ.

Art.6

- (1) INCDSB este o instituție apolitică. Afilierea unui angajat al INCDSB la un partid politic este o opțiune strict personală și nu angajează cu nimic instituția sau o subdiviziune a acesteia.
- (2) INCDSB nu îngrădește apartenența politică a angajaților săi, ca persoane particulare în afara spațiului institutului.

Art.7 În spațiul institutului este interzisă orice formă de discriminare. Politica de discriminare acoperă toate domeniile activității de cercetare: evaluarea academică, angajarea și evaluarea personalului de cercetare și a celorlalte categorii de angajați, promovarea în organisme sau funcții de conducere.

CAPITOLUL II. Drepturile și obligațiile angajaților și colaboratorilor INCDSB.

Art.8 Angajații și colaboratorii INCDSB au drepturi și îndatoriri care decurg din legislația generală și specială în vigoare, Regulamentul de Organizare și Funcționare (ROF) al INCDSB și al filialelor, precum și din prevederile *Contractului Colectiv de Muncă și Contractului Individual de Muncă*.

Art.9 INCDSB garantează respectarea drepturilor omului și asigură drepturi egale tuturor angajaților și colaboratorilor, pe baza principiilor: nediscriminării și echității, egalității de șanse și de tratament, promovării autonomiei personale, transparenței unei informări corecte și accesului la resurse materiale și servicii. În acest scop, se va urmări eliminarea conflictului de interese; depășirea și/sau soluționarea stărilor tensionate; prevenirea și combaterea oricărei forme de corupție, favoritism, înșelăciune; protecția față de abuzuri, precum și față de acțiuni de denigrare, calomnie, răzbunare.

Art.10

- (1) INCDSB, preocupat permanent de creșterea prestigiului instituțional, încurajează, promovează și protejează performanțele în activitatea de cercetare, didactică și culturală; asigură recunoașterea meritelor, a creativității, precum și ierarhizarea calitativă în funcție de criteriile de evaluare ale personalului angajat. (Anexa 2 la CIM- Criteriile de evaluare a activității profesionale a salariatului – F/PO-25/06).
- (2) INCDSB apară dreptul la proprietatea intelectuală, dreptul de autor corespunzător al produsului științific elaborat, cultivă competiția loială și devotamentul față de domeniul de specialitate și față de instituție, precum și cooperarea profesională dintre cadrele de cercetare, personalul auxiliar și administrativ.

Art.11

- (1) În spațiul INCDSB, angajații beneficiază de protecție din partea autorităților responsabile cu ordinea publică împotriva persoanei și/sau grupului de persoane care aduc atingere demnității umane și profesionale a angajaților săi, sau care împiedică exercitarea drepturilor acestora.
- (2) INCDSB protejează dreptul la confidențialitatea privind viața privată a angajaților ei.
- (3) Angajații institutului trebuie să contribuie la evitarea și după caz, la soluționarea situațiilor de conflict (personal, material) atât în cadrul institutului cât și în colaborări externe.

Art.12

- (1) Angajații INCDSB au asigurate deplina libertate de gândire, de conștiință și de manifestare în activitatea profesională prin exercitarea și respectarea autonomiei personale, în limitele legalității.
- (2) Angajații institutului se pot asocia în sindicate, în scopul apărării drepturilor prevăzute de lege; au dreptul să înființeze și să se înscrie în societăți și asociații profesionale naționale și internaționale, în măsura în care acest lucru nu aduce atingere prestigiului și imaginii institutului.

Art.13.

1. Principalele obligații ale angajaților INCDSB sunt cuprinse în ROF al Institutului și în fișa postului (F/PO-25/05).
2. Salariații trebuie să respecte, de asemenea, ordinea, moralitatea, onoarea și drepturile celorlalți atât în interiorul cât și în afara institutului.
3. Să asigure dezvoltarea unui climat civilizat, de respect reciproc, recunoaștere și prețuire a demnității individuale, bunăvoință, toleranță, grijă, solidaritate, atașament față de instituție și față de valorile pe care aceasta le promovează.
4. Să-și îndeplinească în mod corespunzător obligațiile de serviciu, în acord cu principiul profesionalismului.

5. Personalul institutului trebuie să probeze calități științifice, obiectivitate, spirit de dreptate și de echipă, corectitudine în activitatea de cercetare și publicare, de evaluare a performanței.
6. Să respecte principiul proprietății intelectuale, să precizeze contribuția personală într-o cercetare științifică, să utilizeze informația prin citarea corectă și indicarea sursei de documentare.
7. Să nu primească, să nu ofere și să nu tolereze folosirea unor mijloace ilicite în desfășurarea activității lor.
8. Să se abțină de la comiterea oricăror fapte care pot aduce atingerea prestigiului și imaginii institutului.

Art.14 Salariații institutului nu pot participa la următoarele activități care implica soțul și rude până la gradul IV, inclusiv:

- a) Concursuri pentru ocuparea posturilor;
- b) Activități de evaluare a personalului de cercetare, auxiliar cercetării și administrativ;
- c) Comisii de analiză și recepție a lucrărilor din contractele de cercetare științifică;
- d) Comisii de cercetare disciplinară, de etică și control;
- e) Comisii de achiziții;

Art.15 Personalul INCDSB desemnat pentru comisiile de angajare și evaluare a activității angajaților, se va face pe baza competenței științifice, profesionale, precum și a calităților morale ale acestuia, în vederea asigurării criteriilor de exigență profesională și morală.

Art.16

- 1) Personalul din INCDSB care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare-inovare, în conformitate cu fișa postului, ce implică animale, subiecți umani și microorganisme, trebuie să acorde o atenție deosebită normelor de etică profesională, reglementate de legislația națională și europeană prin adoptarea de bune practici în domeniu, inclusiv luarea măsurilor necesare pentru protejarea sănătății, incriminarea cruzimii față de animale și pentru siguranță.
- 2) Înainte de a se declanșa un experiment pe celule/țesuturi/material genetic uman, viruși etc. se va obține o evaluare de la Comisia de etică a INCDSB pentru task-urile planificate în acel experiment.
- 3) În conformitate cu Legea privind protecția datelor și cu Regulamentul European (GDPR) care a intrat în vigoare la 18 iulie 2018, în cazul publicării unor rezultate care vin de la subiecți umani, AND, etc., datele trebuie să fie anonimizate astfel încât să dispară orice element de identificare, sau pseudonimizate astfel încât să nu mai poată fi atribuite unei anume persoane vizate fără a se utiliza informații suplimentare, spre exemplu, prin înlocuirea unui element de identificare cu un cod.

CAPITOLUL III. Abaterile de la Codul De Etică al INCDSB și sancționarea lor.

Art.17 Se consideră abatere de la Codul de Etică al INCDSB și se sancționează următoarele:

- a) Frauda sub orice formă în activitatea de cercetare științifică și în celelalte activități ale institutului; încălcarea cu vinovăție a obligațiilor de serviciu și a normelor de comportare;
- b) Corupția sau favorizarea acesteia (acte de mituire, trafic de influență, cu recurs la bani, servicii, cadouri);
- c) Distrugerea, alterarea sau falsificarea documentelor și a bazelor de date ale institutului și utilizarea lor în scopuri ilicite;
- d) Furnizarea de informații false conducerii INCDSB București și a filialelor;
- e) Orice forma de agresiune fizică sau morală;
- f) Favoritismul sub orice formă;
- g) Obținerea, pretinderea sau nerefuzarea unor avantaje necuvenite;

- h) Îndeplinirea atribuțiilor de serviciu sub influența alcoolului;
- i) Folosirea unui limbaj contrar spiritului academic;
- j) Intrarea neautorizată în spațiile cu acces reglementat prin măsuri speciale;
- k) Practicarea unor atitudini și comportamente indecente, insultătoare sau obscene;
- l) Utilizarea neautorizată și provocarea de prejudicii, cu vinovăție, a patrimoniului INCDSB;
- m) Denigrarea publică a personalului institutului sau a institutului;
- n) Organizarea și desfășurarea de activități politice, folosirea numelui institutului, a resurselor umane, financiare sau materiale ale acestuia în scopuri politice partizane;
- o) Discriminarea sub orice formă.

Art.18

- (1) În procesul de publicare și diseminare a rezultatelor științifice se constituie în abateri de la normele de bună conduită și se sancționează următoarele:
- a) plagiatul sub orice formă. Prin plagiat se înțelege însușirea integrală sau parțială a ideilor, metodelor, procedurilor, tehnologiilor, rezultatelor unei persoane, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute și prezentate drept creație personală; violarea proprietății intelectuale prin însușirea abuzivă de idei aparținând altuia/altora;
  - b) autoplagiatul; expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, expresii, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale aceluiași sau aceluiași autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la sursele originale;
  - c) publicarea repetată a aceluiași rezultate ca elemente de noutate științifică, fără a se menționa sursa inițială și/sau cu adăugiri nesemnificative;
  - d) interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor
  - e) nerecunoașterea metodologiilor și a rezultatelor altor cercetători ca sursă de informare, prezentarea deliberat deformată a rezultatelor altor cercetători;
  - f) neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;
  - g) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unuia sau mai multor coautori care nu au contribuit semnificativ la publicație ori excluderea unor coautori care au contribuit semnificativ la publicație;
  - h) includerea în lista de autori a unei publicații științifice a unei persoane fără acordul acesteia;
  - i) publicarea sau diseminarea neautorizată de către autori a unor rezultate, ipoteze, teorii ori metode științifice nepublicate.
- (2) Este interzis și se sancționează abuzul privind statutul socio-profesional/ poziția ierarhică a unei persoane, în exploatarea rezultatelor muncii altor profesioniști, ce constituie încălcarea dreptului la proprietatea intelectuală.

Art.19 Este interzisă și se sancționează hărțuirea sexuală a angajaților din institut:

- a) condiționarea angajării, numirii, admiterii sau evaluării personalului din institut de obținerea unor favoruri sexuale;
- b) practicarea unor comportamente sau atitudini de natură sexuală, implicite sau explicite, fizice sau verbale, prin care se urmărește obținerea unor avantaje personale;
- c) promovarea unor conduite care au ca intenție sau ca efect crearea unei intimități jenante, a unui climat de muncă ostil sau conflictual, ori care conduce la afectarea performanțelor în muncă ale personalului institutului.

Art.20 Este interzisă deținerea, comercializarea și consumarea în spațiile INCDSB a produselor periculoase (substanțe narcotice, droguri, băuturi alcoolice, substanțe explozive) și arme.

Art.21 Sunt interzise în spațiul institutului activități ofensatoare cultelor care funcționează în mod legal în țara noastră.

Art.22 Încălcarea prevederilor Codului de Etică din INCDSB atrage după sine sancțiunile prevăzute în legile cuprinse în **Art.1** de mai sus.

Art.23 Competența și procedura aplicării sancțiunilor sunt stabilite în legislația menționată în **Art.1** și exemplificată în Procedura Operațională PO-39.

Art.24 Orice salariat din institut care constată aspecte controversate de etică, vă sesiza Comisia de Etică a INCDSB, printr-o adresă scrisă și înregistrată la secretariatul institutului, în vederea declanșării Procedurii Operaționale PO-39 privind semnalarea și soluționarea neregularităților (aplicarea sancțiunilor, cercetarea disciplinară).

CAPITOLUL IV. Comisia de Etică a INCDSB.

Art.25 La nivelul INCDSB este constituită Comisia de Etică, organ consultativ, fără personalitate juridică, formată din 13 membrii cu prestigiu profesional și autoritate morală, reprezentând toate categoriile de personal, numiți prin DECIZIE de Directorul General al INCDSB.